

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. november 2023
(OR. en)

15256/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0390 (NLE)

TRANS 495
COWEB 140

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	8. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 693 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel transpordiühenduse asutamise lepingu alusel loodud piirkondlikus juhtimiskomitees seoses kulude hüvitamise ühiste eeskirjade kehtestamisega nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalise sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 693 final.

Lisatud: COM(2023) 693 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.11.2023
COM(2023) 693 final

2023/0390 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel transpordiühenduse asutamise lepingu alusel loodud piirkondlikus juhtimiskomitees seoses kulude hüvitamise ühiste eeskirjade kehtestamisega nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel transpordiühenduse asutamise lepingu (edaspidi „asutamisleping“) alusel loodud piirkondlikus juhtimiskomitees seoses kulude hüvitamise ühiste eeskirjade kehtestamisega nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati (edaspidi „alaline sekretariaat“) ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel.

Eeskirjade kavandatud muudatuse eesmärk on suurendada toetust saavate osalejate arvu teatavate suutlikkuse suurendamisega seotud ürituste puhul iga delegeeriva institutsiooni kohta ühelt kaheni ning kehtestatakse päevaraha, mis on sama suur kui asutamislepingu töötajatele makstav päevaraha. Piirkondliku juhtimiskomitee kavandatava otsusega kehtestatakse kulude hüvitamise ühised eeskirjad nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel. Käesoleva otsusega asendatakse piirkondliku juhtimiskomitee otsuste 2020/5¹ ja 2021/02² kohaselt vastu võetud eeskirjad.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Transpordiühenduse asutamise leping

Albaania Vabariik, Bosnia ja Hertsegoviina, Põhja-Makedoonia Vabariik, Kosovo,* Montenegro ja Serbia Vabariik ratifitseerisid asutamislepingu 1. mail 2019. Euroopa Liit on lepingu osaline, olles võtnud 4. märtsil 2019 vastu nõukogu otsuse transpordiühenduse asutamise lepingu sõlmimise kohta³. Leping jõustus 1. mail 2019.

2.2. Piirkondlik juhtimiskomitee

Asutamislepingu artikliga 24 loodud piirkondlik juhtimiskomitee vastutab lepingu haldamise eest ja tagab selle nõuetekohase rakendamise. Selleks annab piirkondlik juhtimiskomitee soovitusi ja võtab vastu otsuseid asutamislepinguga ettenähtud juhtudel. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb eelkõige järgmist:

- a) valmistab ette ministrite nõukogu töö;
- b) otsustab tehniliste komiteede moodustamise üle;
- c) annab soovitusi ja võtab vastu otsuseid vastavalt asutamislepingule;

¹ Otsus nende isikute kulude hüvitamise eeskirjade kohta, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on koosolekutele kutsutud eksperdina.

² Otsus, mis käsitleb kulude hüvitamise eeskirju nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel.

* See nimetus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

³ Nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/392 transpordiühenduse asutamise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 71, 13.3.2019, lk 1).

- d) võtab uute ELi õigusaktide vastuvõtmise korral asjakohaseid meetmeid, eelkõige asutamislepingu I lisa läbivaatamise teel;
- e) määrab pärast ministrite nõukoguga konsulteerimist ametisse alalise sekretariaadi direktori;
- f) võib ametisse nimetada ühe või mitu alalise sekretariaadi asedirektorit;
- g) kehtestab alalise sekretariaadi suhtes kohaldatavad eeskirjad;
- h) võib teha otsuse eelarvesse tehtavate maksete läbivaatamise kohta;
- i) võtab vastu asutamislepingu aastaeelarve;
- j) võtab vastu otsuse, milles täpsustatakse eelarve täitmise ning raamatupidamisarvestuse esitamise, auditeerimise ja kontrollimise menetlust;
- k) teeb otsuseid lepinguosaliste vahel tekkinud vaidluste kohta;
- l) võtab vastu üldpõhimõtted, mille alusel antakse juurdepääs asutamislepinguga või selle alusel loodud organite valduses olevatele dokumentidele;
- m) võtab vastu aastaaruandeid, et anda ministrite nõukogule ülevaade põhivõrgu rakendamisest;
- n) määrab teatavate liidu õigusaktide puhul kindlaks tähtsajad ja viisid, mida Kagu-Euroopa osalisriigid kõnealuste õigusaktide ülevõtmisel peavad järgima.

Piirkondlikku juhtimiskomiteesse kuulub iga lepinguosalise üks esindaja ja üks asendusliige. Vaatlejana võivad osaleda kõik ELi liikmesriigid. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb otsuseid ühehäälselt.

2.3. Eelarve ja finantseeskirjad

Sissemaksed transpordiühenduse eelarvesse on esitatud asutamislepingu V lisas. Liidu osa moodustab 80 % eelarvest ja ülejäänud 20 % saadakse Kagu-Euroopa osalisriikidelt.

15. detsembril 2022 võttis transpordiühenduse piirkondlik juhtimiskomitee vastu transpordiühenduse suhtes kohaldatavad finantseeskirjad ja auditeerimiskorra.

Finantseeskirjad võimaldavad alalise sekretariaadi direktoril täita transpordiühenduse eelarvet kooskõlas asutamislepingu artikliga 36.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Mõned Kagu-Euroopa osalisriigid on varem rõhutanud, et neil on valitsusasutuste poolt reisikulude suhtes kehtestatud piirangute tõttu tekkinud probleeme mitmesugustel asutamislepingu üritustel ja ametlikel koosolekutel osalemisega. See on sageli tekitanud olukorra, kus koosolekutel ei suudeta tagada füüsilist kohalolekut. Lisaks eeldavad transpordiühenduse institutsiooniline struktuur ja ülesannete jaotus teatavate Kagu-Euroopa osalisriikide vahel, et mõnikord peaks kohtumistel osalema igast delegeerivast institutsioonist rohkem kui üks esindaja.

Lisaks tekitavad Kagu-Euroopa osalisriikide valitsuste poolt reisikuludele kehtestatud piirangud alalisele sekretariaadile märkimisväärset täiendavat halduskoormust, kuna enamik Kagu-Euroopa osalisriike taotleb üritustel osalemiseks erandit ja ettemaksu, mistõttu alaline sekretariaat peab eelnevalt kokku leppima reisi- ja majutustingimustes.

Praeguste hüvitamiseskirjade kavandatavad muudatused hõlmavad ettepanekuid suurendada toetust saavate osalejate arvu teatavate suutlikkuse suurendamisega seotud ürituste puhul iga delegeeriva institutsiooni kohta ühelt kaheni ning ühtlustada välisekspertide ja Kagu-Euroopa osalisriikidest pärit osalejate suhtes kohaldatavaid eeskirju, kehtestades muu hulgas päevaraha, mis on sama suur kui transpordiühenduse töötajatele makstav päevaraha. Päevaraha kehtestamine peaks vähendama ka alalise sekretariaadi halduskoormust, kuna enam ei ole vaja Kagu-Euroopa osalisriikidest pärit osalejate nimel eelnevalt kokku leppida reisi- ja majutustingimustes.

Piirkondlikul juhtimiskomiteel on kavandatav otsus vaja vastu võtta selleks, et rakendada asutamislepingut ning tagada alalise sekretariaadi ja transpordiühenduse organite nõuetekohane toimimine. Kuna liit on asutamislepingu osaline, siis on vaja kindlaks määrata liidu seisukoht kavandatava otsuse kohta.

Sellega seoses tuleb meele pidada, et asutamisleping on üks teguritest, mis võib aidata tugevdada piirkondlikku koostööd Lääne-Balkani partneritega, nagu on selgitatud komisjoni esitatud nõukogu otsuse ettepanekus transpordiühenduse asutamise lepingu allkirjastamise kohta⁴.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1 Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“.⁵

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Piirkondlik juhtimiskomitee on lepinguga, st transpordiühenduse asutamise lepinguga ettenähtud organ.

Akt, mille piirkondlik juhtimiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Vastavalt lepingu artikli 25 lõikele 1 muutub kavandatav õigusakt rahvusvahelise õiguse raames

⁴ COM(2017) 324 final, alapealkiri „Üldine taust“.

⁵ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

lepinguosaliste jaoks siduvaks. Asutamislepingu artikli 35 alusel võib piirkondlik juhtimiskomitee võtta vastu otsuseid, millega täpsustatakse eelarve täitmise korda. Vastavalt asutamislepingu artikli 25 lõikele 1 on piirkondliku juhtimiskomitee otsus lepinguosalistele siduv.

Kavandatavad aktid ei täienda ega muuda asutamislepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatavad aktid on vajalikud lepingu nõuetekohaseks toimimiseks. Asutamislepingu eesmärgid ja osad puudutavad maantee-, raudtee- ja siseveetransporti, mis on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 91, ning meretransporti, mis on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikli 100 lõikega 2. Tulenevalt kavandatavate aktide horisontaalsest laadist hõlmab see kõiki neid elemente.

Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaalõigusliku aluse järgmised sätted: ELi toimimise lepingu artikkel 91 ja artikli 100 lõige 2.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 91 ja artikli 100 lõige 2 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

4.4. Kavandatava akti avaldamine

Vastavalt asutamislepingu artikli 25 lõikele 2 avaldatakse piirkondliku juhtimiskomitee otsused *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel transpordiühenduse asutamise lepingu alusel loodud piirkondlikus juhtimiskomitees seoses kulude hüvitamise ühiste eeskirjade kehtestamisega nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91 ja artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamisleping kiideti Euroopa Liidu nimel heaks 4. märtsil 2019⁶ ja see jõustus 1. mail 2019.
- (2) Asutamislepinguga loodi piirkondlik juhtimiskomitee asutamislepingu haldamiseks ja nõuetekohaseks rakendamiseks. Vastavalt asutamislepingu artiklile 35 võib piirkondlik juhtimiskomitee võtta vastu otsuseid, millega täpsustatakse eelarve täitmise korda.
- (3) Piirkondlik juhtimiskomitee peaks vastu võtma otsuse, millega kehtestatakse kulude hüvitamise ühised eeskirjad nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel. Käesoleva otsusega asendatakse piirkondliku juhtimiskomitee otsuste 2020/5⁷ ja 2021/02⁸ kohaselt vastu võetud eeskirjad.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel piirkondlikus juhtimiskomitees võetav seisukoht, kuna kavandatav otsus on liidule siduv.
- (5) Kuna selline otsus on vajalik transpordiühenduse alalise sekretariaadi ja transpordiühenduse organite nõuetekohaseks toimimiseks, on asjakohane määrata

⁶ Nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/392 transpordiühenduse asutamise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 71, 13.3.2019, lk 1).

⁷ Otsus nende isikute kulude hüvitamise eeskirjade kohta, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on koosolekutele kutsutud eksperdina.

⁸ Otsus, mis käsitleb kulude hüvitamise eeskirju nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel.

kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel piirkondlikus juhtimiskomitees seoses kavandatava otsuse vastuvõtmisega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel transpordiühenduse piirkondlikus juhtimiskomitees seoses otsusega, milles käsitletakse kulude hüvitamise ühiste eeskirjade kehtestamist nende isikute puhul, kes ei kuulu transpordiühenduse alalisse sekretariaati ja on kutsutud osalema transpordiühenduse koosolekutel, ja millega asendatakse piirkondliku juhtimiskomitee otsuste 2020/5 ja 2021/02 kohaselt vastu võetud eeskirjad, põhineb käesolevale otsusele lisatud piirkondliku juhtimiskomitee otsuse eelnõul.

Otsuse eelnõu väiksemates muudatustes võivad liidu esindajad piirkondlikus juhtimiskomitees kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*